

Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.037

про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.037 Київського університету імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки на підставі прилюдного захисту дисертації Пристай Ольги Володимирівни «Психологічні умови формування управлінської компетентності керівників закладів загальної середньої освіти» за спеціальністю 053 Психологія 19 жовтня 2023 року.

Пристай Ольга Володимирівна, 1990 року народження, громадянка України, освіти вища: закінчила у 2013 році Київський університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Психологія».

Тимчасово не працює.

Дисертацію виконано у Київському університеті імені Бориса Грінченка.

Науковий керівник: Міляєва Валерія Робертівна, доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник ННЦ розвитку персоналу та лідерства Київського університету імені Бориса Грінченка.

Здобувачка має 13 наукових публікацій за темою дисертації, з них 9 – одноосібні, 3 статті (з них 1 у співавторстві) у виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 10 публікацій (з них 3 у співавторстві), у яких додатково висвітлено результати дослідження:

1. Пристай О.В. Креативність та емоційний інтелект у структурі управлінської компетентності керівника ЗЗСО. *Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія «Психологія»*. 2022. Том 1. № 15. С. 36-41. ISSN 2708-6038

(Online), ISSN 2518-1378 (Print). DOI [https://doi.org/10.17721/BSP.2022.1\(15\).6](https://doi.org/10.17721/BSP.2022.1(15).6).

Вебпосилання: <https://bpsy.knu.ua/index.php/psychology/article/view/300>

2. Міляєва В.Р., Пристай О.В. Психологічний аспект аналізу лідерських стратегій поведінки керівників закладів загальної середньої освіти у кризовій ситуації. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2022. Том 3-4. № 27. С. 103-112. ISSN 2411-3190. DOI <https://doi.org/10.31108/2.2022.3.27.10>. Вебпосилання: <http://orgpsy-journal.in.ua/index.php/opep/article/view/366>

3. Пристай О.В. Структурно-процесуальна модель формування управлінської компетентності керівників закладів загальної середньої освіти. *Київський журнал сучасної психології та психотерапії*. 2023. Том 1. № 5. С. 55-64. ISSN 2709-4243 (Online), ISSN 2709-4235 (Print). DOI <https://doi.org/10.48020/mppj.2023.01.06>. Вебпосилання: <https://mpp-journal.com/index.php/journal/article/view/36>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

Столярчук Олеся Анатоліївна – доктор психологічних наук, доцент, Київський університет імені Бориса Грінченка, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, побажання та зауваження:

1. Вважаємо дискусійним висновок здобувачки про те, що «..формується нова ідеологія, заснована на «гейміфікації» та «діджіталізації» освіти, що робить навчальний процес більш ефективним» (с.57). Ефективність цієї ідеології ще потребує доведення, натомість, вже є наукові дослідження, які засвідчують неефективність. Можливо, є сенс говорити не про ідеологію, а про

урізноманітнення освітніх практик і форм взаємодії засобами гейміфікації та діджиталізації.

2. Видається порушеною логіка викладу результатів дослідження, позаяк здобувачкою зазначено (с. 73) при описі авторської моделі формування управлінської компетентності керівників ЗЗСО, що ця модель створена і апробована на етапі формувального впливу, однак її опис і аналіз подано у першому розділі, який висвітлює результати теоретичного аналізу проблеми управління на сучасному етапі розвитку освіти. Це також стосується опису професійно-особистісного профілю управлінської компетентності керівника ЗЗСО.

3. На нашу думку, некоректно здійснено градацію показників сформованості лідерських стратегій керівників ЗЗСО (с. 74) й подано її опис: приміром, «... повна відповідальність за діяльність організації, здійснення контролю, прийняття рішень, організація процесів, прояв ініціативи» позначені як показники низького рівня.

4. При реалізації емпіричного дослідження розширено вибірку досліджених за рахунок залучення до нього, окрім директорів ЗЗСО та їхніх заступників, ще й вчителів-керівників освітніх процесів. Хоча достатньої аргументації щодо доречності такого розширення у роботі не надано. Також при описі експериментальної групи її позначено як 10 шкільних команд (с. 154), однак не зрозуміло, про яких суб'єктів освітнього процесу йдеться.

Брюховецька Олександра Вікторівна – доктор психологічних наук, професор, Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти", завідувач кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології, побажання та зауваження:

1. У дисертаційній роботі представлено широкий аналіз підходів до визначення феномену «лідерство» (с. 118-126). Однак здобувач зупиняється на доволі скромному визначенні цього поняття «лідерство розглядається як необхідний компонент вищого еволюційного та якісного рівня управління» (с. 117). Виходячи з теоретико-методологічного обґрунтування, викладеного в дослідженні, варто було б надати більш розгорнуте й змістовно точне визначення даного поняття.

2. Наукові висновки, представлені в дисертації, було зроблено на основі результатів дослідно-експериментальної роботи за темою «Розвиток управлінської компетентності керівників закладів загальної середньої освіти». Варто було б уточнити критерії відбору учасників до експериментальної групи. Як забезпечувалася її сталість та однорідність?

3. До переліку психологічних умов формування управлінської компетентності керівників закладів загальної середньої освіти (на мікрорівні) включено мотивацію до опанування нових знань, умінь і навичок. Пристай Ольга Володимирівна зазначає, що «мотивація до опанування нових знань, умінь і навичок є ключовою умовою ефективного професійного навчання і розвитку дорослих» (с. 52). Доцільно було б детальніше обґрунтувати дане твердження.

4. Одним із завдань дисертаційної роботи здобувача передбачено створення структурно-процесуальної моделі формування управлінської компетентності керівників закладів загальної середньої освіти. Чи може бути застосовано дану модель для формування управлінської компетентності керівників у закладах освіти іншого рівня (фахової передвищої, вищої)?

5. У дисертаційній праці подекуди натрапляємо на окремі стилістичні й технічні огріхи.

Клочко Алла Олексіївна – доктор психологічних наук, доцент, Білоцерківський національний аграрний університет, завідувач кафедри психології Соціально-гуманітарного факультету, побажання та зауваження:

1. У підрозділі 1.1 «Феномен управлінської компетентності як складової професійного розвитку керівників закладів освіти» авторка детально аналізує феномен управлінської компетентності керівників у сфері освіти, акцентуючи увагу на суттєвих ознаках управлінської компетентності керівника в сучасних умовах. Однак, на нашу думку, було б важливим, більш детально проаналізувати роль управлінської компетентності в забезпеченні ефективності закладів загальної середньої освіти, виділити, можливо, ті специфічні функції, які виконують такі компетентності в процесі управління.

2. Результати дослідження О.В. Пристай представляють теоретичну і практичну значимість для формування управлінської компетентності не тільки у керівників закладів загальної середньої освіти, а й у керівників інших типів закладів освіти, тому варто було б зробити узагальнені висновки і рекомендації з метою розширення області застосування основних розробок дослідження.

3. Бажаним було б провести більш широке обговорення отриманих даних з результатами інших досліджень, які виконані з проблеми формування управлінської компетентності керівників навчальних закладів.

Товканець Оксана Сергіївна – доктор педагогічних наук, доцент, Ужгородський національний університет, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Факультету суспільних наук, побажання та зауваження:

1. Одним із завдань дисертаційної роботи здобувача передбачено створення професійно-особистісного профіля управлінської компетентності керівників закладів загальної середньої освіти. На ст. 46 зазначено, що «У результаті роботи фокус-групи, що складалась із 10 директорів закладів освіти міста Києва, було сформовано 5 основних компетентностей, на яких базується управлінська діяльність сучасного керівника ЗЗСО». Доцільно було б більш детально описати черговість етапів розробки даного профіля.

2. В дисертації досить вдало і ґрунтовно здійснено аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних дослідників. Водночас, враховуючи актуальність для розвитку освіти і психології в умовах сталого розвитку і міждисциплінарність наукового дослідження, на нашу думку, варто було б більше уваги приділити аналізу нормативно-правового забезпечення управлінського процесу освітньої установи та кадрової політики.

3. У дисертаційній роботі представлено чотири основних лідерських стратегії поведінки у кризовій ситуації, які використовують керівники (згідно з теорією Д. Вільямса) і зазначено, що «...існує зв'язок між властивостями особистості керівника закладу загальної середньої освіти та вибором лідерської стратегії під час кризової ситуації і ефективності її реалізації» (ст. 126). Варто було б надати більш розгорнуте обґрунтування даного припущення.

4. У тексті дисертації, у висновках є багато матеріалу щодо Програми розвитку управлінської компетентності керівників ЗЗСО. Водночас, на нашу думку, бажано було б представити Програму окремим виданням, що сприяло б поширенню ідей дисертаційної праці та власне Програми, та дало б можливість ознайомлення широкої громадськості і керівників закладів освіти з ними.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає,

«Утримались» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.037 присуджує Пристай Ользі Володимирівні ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.037

Оксана СЕРГЄЄНKOBA